

CZASY OSTATECZNE

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 31 sierpnia

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Mk 12,41-13,32; Dn 9,24-27; 7,25; 1 Tes 4,13-18.

TEKST PAMIĘCIOWY: „A wtedy ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego na obłokach z wielką mocą i chwałą. I wówczas pośle aniołów, i zgromadzi wybranych swoich z czterech stron świata, od krańca ziemi aż po kraniec nieba” (Mk 13,26-27).

Tę lekcję rozpoczniemy od zdarzenia opisanego pod koniec 12. rozdziału *Ewangelii Marka*, gdzie znajdują się także bardzo ważne słowa Jezusa wypowiedziane w kontekście pozornie mało znaczącego czynu ubogiej wdowy. Jednak zasadnicza część lekcji tego tygodnia dotyczy 13. rozdziału *Ewangelii Marka* — niezwykłego proroctwa o Jerozolimie, świątyni i nie tylko. Ten rozdział, wraz z podobnymi do niego 24. rozdziałem *Ewangelii Mateusza* i 21. rozdziałem *Ewangelii Łukasza*, zapowiada zarówno zburzenie Jerozolimy, jak i wydarzenia związane z końcem świata.

W 13. rozdziale *Ewangelii Marka* wydaje się jasne, że proroctwo to sięga od czasu Proroka, Jezusa, do czasu końca świata i drugiego adwentu. Jest to zgodne z wzorcem określanym jako historycystyczna interpretacja proroctw na czas końca, umieszczającym przepowiadane wydarzenia na historycznej linii czasu, zamiast spychać je w daleką przeszłość czy przenosić w odległą przyszłość.

Podobnie jak to jest z wieloma naukami Jezusa zawartymi w *Ewangelii Marka*, także i te pouczenia Zbawiciela zostały wypowiedziane w reakcji na pytanie czy niezrozumienie panujące wśród Jego uczniów. Takie pytania i przejawy braku zrozumienia dawały Jezusowi okazje do przekazywania nauk ważnych z punktu widzenia chrześcijańskiego życia i doświadczenia. Jezus nie tylko przepowiedział przyszłość, ale także pouczył swoich wyznawców we wszystkich czasach, jak mają się przygotować na nadchodzące próby.

Przeczytaj Mk 12,41-44. Ile ofiarowała uboga wdowa i co Jezus powiedział o tym?

Świątynia jerozolimska była zdumiewająco piękną budowlą. Wzgórze świątynne wznosiło się nad miastem, a ogromne mury otaczające świątynię budzą podziw do dziś. Niektóre z bloków skalnych ważą setki ton. Przebudowa i poszerzenie wzgórza świątynnego rozpoczęły się za czasów Heroda Wielkiego około 20 roku przed Chrystusem, a prace budowlane i zdobnicze trwały aż do lat sześćdziesiątych pierwszego wieku po Chrystusie.

Wielu bogatych ludzi przynosiło znaczne sumy pieniędzy i wrzucało je do trzynastu skarbnic ustawionych na dziedzińcu kobiet przed świątynią. To właśnie tam przebywał i nauczał Jezus, gdy ujrzał wdowę, która podeszła do jednej ze skarbnic i wrzuciła dwie najmniejsze monety zwane leptonami. Sto dwadzieścia osiem leptonów składało się na jednego denara będącego dzienną stawką za pracę robotnika³⁵. Tak więc dar ubogiej wdowy był bardzo mały.

Mimo to Jezus wyraził się o niej z oczywistym uznaniem. Wielu zamożnych ludzi wrzucało do skarbnic pokaźne sumy, ale Jezus nie skomentował ich darów. Jednak dar ubogiej wdowy zwrócił Jego uwagę. Według Niego, paradoksalnie, to właśnie ona ofiarowała najwięcej. Jak to możliwe? Jezus zauważył, że inni oddawali to, co im zbywało, ale ona oddała ostatnie pieniądze, jakie miała, nie wiedząc, za co kupi żywność następnego dnia. To uczyniło jej dar wyjątkowym, nie do oszacowania w kategoriach matematycznych.

Historia ta zawiera głęboką naukę dotyczącą zarządzania środkami materialnymi. Uznanie daru przez Boga nie jest zależne od właściwego postępowania przywódców religijnych. Przywódcy świątynni byli ludźmi do cna zepsutymi i Jezus dobrze o tym wiedział. Jednak według Niego nawet to nie powinno było powstrzymywać nikogo przed ofiarnością.

Przywódcy religijni mają święty obowiązek używać powierzanych im środków zgodnie z wolą Bożą, ale nawet jeśli nie wywiązują się należycie z tego obowiązku, ci, którzy ofiarują środki na dzieło Boże, doznają błogosławieństwa jako darczyńcy, podobnie jak tamta uboga wdowa.

Jeśli zatrzymujemy dla siebie dziesięcinę i dary, ponieważ przywódcy kościelni nie postępują tak, jak tego oczekujemy, wyraźnie pokazujemy, że nasza ofiarność jest zależna od postępowania innych ludzi, a nie od naszej wdzięczności wobec Boga. Bez względu na to, jak próbuje się uzasadniać taką postawę, nie jest ona właściwa.

Czego to zdarzenie uczy nas o znaczeniu wierności włożeniu środków na dzieło Pańskie?

³⁵ Zob. <https://kobietainwestuje.pl/o-zgubionej-drachmie-i-judaszkowych-srebrnikach-czyli-mone-ty-w-czasach-jezusa/>, dostęp 26.3.2024 (przyp. red.).

Przeczytaj Mk 13,1-13. O co poprosili uczniowie, słysząc zapowiedź Jezusa dotyczącą świątyni, i jak Jezus odpowiedział na ich prośbę?

Jak już zauważyliśmy, świątynia była niezwykle budowlą. Żydowski historyk Józef Flawiusz, żyjący w pierwszym wieku po Chrystusie, napisał, że krużganek królewski po południowej stronie kompleksu świątynnego miał sto sześćdziesiąt dwie kolumny. „Grubość każdej kolumny była tak wielka, że ledwie mogło ją opasać trzech ludzi, trzymając się za ręce”³⁶. A Jezus powiedział, że to wszystko *zostanie zburzone*. Taka zapowiedź dotycząca tych wspaniałych budowli musiała nasuwać słuchaczom skojarzenie z końcem świata.

„Jakie myśli musiały nawiedzać umysł Odrzuconego, gdy wpatrywał się w majestat świątyni! Roztaczający się przed Nim widok był naprawdę wspaniały, lecz On mówił ze smutkiem:

— Widzę to wszystko; budowla jest naprawdę wspaniała. Wskazujecie jej mury jako niezniszczalne, ale posłuchajcie moich słów: Nadejdzie dzień, gdy »nie zostanie [tutaj] kamień na kamieniu, który by nie został rozwalony« (Mk 13,2)”³⁷.

Uczniowie więc zapragnęli się dowiedzieć, kiedy przepowiednia Jezusa się wypelni. Tak więc w Mk 13,4 czytamy, że kilku z nich — Piotr, Jakub, Jan i Andrzej — zadali Jezusowi pytanie:

— Kiedy nastąpi koniec świata?

Chcieli wiedzieć, kiedy to wszystko się stanie i jaki znak poprzedzi te wydarzenia.

W Mk 13,5-13 uderzające jest to, że Jezus poświęcił większość czasu nie opisowi zburzenia Jerozolimy, ale ostrzeżeniu uczniów przed tym, czego mogą się spodziewać w ich służbie budowania wczesnochrześcijańskiego Kościoła. Z Jego słów jasno wynika, że nie miało to być łatwe zadanie.

Uczniowie Jezusa mieli być prześladowani, więzieni i zabijani. Jednak te straszne doświadczenia nie oznaczały jeszcze końca świata. Także burzliwe wydarzenia w świecie nie stanowią jeszcze znaku zbliżającego się końca. Duch Święty miał udzielić wierzącym właściwych słów we właściwym czasie, nawet gdy członkowie rodziny i przyjaciele opuszczają ich.

Z tych wstępnych słów Jezusa wynika, że lud Boży nie powinien upadać na duchu nawet w obliczu różnego rodzaju wojennego zamieszania i tragedii. Wierzący mają zachować czujność i trwać w wierności wobec Boga, a Duch Święty przeprowadzi ich przez czas ucisku.

Jakich trudności doświadczyłeś z powodu podążania za Jezusem? Jeśli nie potrafisz nic wymienić, być może powinienesz sobie zadać pytanie, czy rzeczywiście podążasz za Jezusem.

³⁶ Józef Flawiusz, *Dawne dzieje Izraela* 15,11,5, wyd. 2, Poznań 1979, s. 746 (przyp. red.).

³⁷ Ellen G. White, *Życie Jezusa*, wyd. 16, Warszawa 2018, s. 466.

Przeczytaj Mk 13,14-18. Jaką wskazówkę podał Jezus w celu zrozumienia, do czego odnosi się ohyda spustoszenia?

.....

.....

W Mk 13,14 Jezus przechodzi do zasadniczej kwestii związanej z upadkiem Jerozolimy. Mówi o *ohydzie spustoszenia* i podkreśla, że czytelnik powinien właściwie zrozumieć tę kwestię. W związku z tym Jezus kieruje uwagę uczniów na *Księgę Daniela*. Podobne wyrażenie występuje w Dn 9,27; 11,31; 12,11 i paralelnie w Dn 8,13.

Przeczytaj Dn 9,26-27. Kim jest Pomazaniec i książę, „który wkroczy” (Dn 9,26)?

.....

Pomazaniec w Dn 9,26 to po hebrajsku Masziach, czyli Mesjasz. Uważne studium Dn 9,24-27 wyraźnie świadczy o tym, że ów Pomazaniec to Jezus Chrystus podczas swojego pierwszego przyjścia.

Ale kim jest książę, „który wkroczy” (Dn 9,26), przynosząc zniszczenie Jerozolimie? Wiemy, że w roku 70 po Chrystusie Jerozolima została zburzona przez Rzymian pod wodzą Tytusa. Wydaje się logiczne, że ów *książę, który wkroczy* w Dn 9,26-27, to właśnie rzymski dowódca Tytus. Te dwie postacie są ze sobą w jakiś sposób związane, gdyż to, jak potraktowano Mesjasza, zdecydowało o zagładzie Jerozolimy.

Czym więc jest ohyda spustoszenia, o której mówi Jezus, odwołując się do *Księgi Daniela*? Wielu biblistów wyznaje błędny pogląd, iż pojęcie to odnosi się do zbezczeszczenia świątyni za czasów Antiocha IV Epifanesa, syryjskiego władcy panującego w drugim wieku przed Chrystusem. Jednak Jezus opisał ohydę spustoszenia jako coś, co nastąpi w przyszłości, a zatem nie jest możliwe, by zapowiedź ta wypełniła się dwa wieki przed pierwszym przyjściem Jezusa.

Ohyda oznacza przypuszczalnie rzymskie sztandary zatknięte wokół miasta podczas oblężenia Jerozolimy pod koniec lat sześćdziesiątych pierwszego wieku po Chrystusie. Widok tych pogańskich znaków był dla chrześcijan sygnałem do ucieczki, a chrześcijanie w Jerozolimie dobrze odczytali ten sygnał.

Jerozolima została zburzona zgodnie z przepowiednią Jezusa. Jak możemy się nauczyć ufać Jezusowi i Jego spisanemu Słowu oraz wszystkim zawartym w nim prorocstwom?

Przeczytaj Mk 13,19. Co oznacza ten werset?

Mk 13,14, werset dotyczący ohydy spustoszenia, jest osią, wokół której osnuty jest cały ten rozdział (zobacz część lekcji na wtorek). Mk 13,19 także stanowi punkt zwrotny. Jest w nim mowa o wielkiej udręce, jakiej nie było nigdy wcześniej od stworzenia świata. Oznacza to większe czy szersze w zasięgu prześladowanie niż to, jakie nastąpiło w związku z upadkiem Jerozolimy. W Mk 13,19 następuje przejście do czasu przyszłego, co wskazuje na wydarzenia w przyszłości dość odległej od czasów Jezusa.

Jak Mk 13,14 jest echem proroctwa z 9. rozdziału *Księgi Daniela*, tak wielkie prześladowanie opisane w Mk 13,19-23 jest echem proroctw z 7. i 8. rozdziału *Księgi Daniela*, w których potęga nazwana małym rogiem prześladowuje lud Boży w ciągu „czasu i dwóch czasów i pół czasu” (Dn 7,25). Ten proroczy okres tysiąca dwustu sześćdziesięciu symbolicznych dni oznacza tysiąc dwieście sześćdziesiąt rzeczywistych lat (zob. Lb 14,34; Ez 4,6). Okres ten przypada na lata 538-1798. W 1798 roku z rozkazu Napoleona aresztowano papieża, kładąc kres politycznej władzy papiestwa. W tym okresie tysiąca dwustu sześćdziesięciu lat mały róg prześladował i zabijał tych, którzy nie podporządkowywali się kościelnemu systemowi władzy.

Przeczytaj Mk 13,20-23. Jaką nadzieję oferuje Bóg swojemu ludowi w okresie prześladowań i jakiego ostrzeżenia udzieliła w związku z jego zakończeniem?

W Mk 13,20 czytamy o tym, że prześladowania zostaną skrócone ze względu na lud Boży. Z historycznego punktu widzenia ogień prześladowań osłabł wraz z nastaniem reformacji i w ten sposób czas ucisku został skrócony. W miarę jak moc małego rogu słabła, coraz więcej ludzi przyłączało się do reformacji. Jednak moc ta odrodzi się w kolejnej bestii, jak wskazuje 13. rozdział *Apokalipsy Jana*.

W Mk 13,21-23 Jezus ostrzega przed innym zagrożeniem — fałszywymi prorokami i fałszywymi mesjaszami, którzy będą zwodzić ludzkość przed Jego powtórным przyjściem. Jezus ostrzegł swoich wyznawców, by nie dali się oszukać takim ludziom.

Gdy Jezus ostrzegał swoich uczniów przed fałszywymi mesjaszami, chrześcijaństwo było jeszcze w zarodku, a jednak ta przepowiednia spełnia się dzisiaj, w miarę jak kolejni oszuści podają się za mesjaszów. Jak ta przepowiednia pomaga budować nasze zaufanie do Słowa Bożego?

Przeczytaj Mk 13,24-32. Jakie wielkie wydarzenie jest opisane w tych wersetach?

.....

To wydarzenie to oczywiście powtórne przyjście Jezusa Chrystusa w chwale poprzedzone przez znaki na słońcu, księżycu i gwiazdach. *Nowy Testament* jest pełen prorocत्व wskazujących na to wspaniałe wydarzenie. Apostoł Paweł opisuje je dość szczegółowo w 1 Tes 4,13-18, gdzie mówi, że ci, którzy zasnęli w Chrystusie, zostaną przywróceni do życia i zabrani wraz z żyjącymi świętymi na spotkanie Chrystusa w powietrze. W 15. rozdziale *1. Listu do Koryntian* apostoł mówi szczegółowo o realiach zmartwychwstania, które nastąpi podczas powtórnego przyjścia Chrystusa.

Apostoł Piotr opisuje ten wielki dzień w 2 P 3,3-13, wyjaśniając, że Pan nie zwleka z wypełnieniem swojej obietnicy, ale pragnie, by wszyscy ludzie doszli do opamiętania. *Apokalipsa Jana* także wyraźnie nawiązuje do powtórnego przyjścia Chrystusa (zob. Ap 1,7; 6,12-17; 14,14-20; 19,11-21). *Nowy Testament* jednoznacznie uczy, że powtórne przyjście Chrystusa będzie osobowe, dosłowne, widzialne i słyszalne. Wszyscy ujrzą Go, gdy przyjdzie.

Co Jezus miał na myśli, mówiąc o *tym pokoleniu* (zob. Mk 13,30) i o „tym dniu i godzinie” (Mk 13,32)? Te słowa niepokoją wielu ludzi, gdyż pokolenie, do którego zwracał się Jezus, dawno przeminęło.

Sugeruje się wiele różnych wyjaśnień tego fragmentu ewangelii. Niektórzy twierdzą, że słowo *pokolenie* może się odnosić do plemienia czy narodu, a konkretnie do Żydów. Miałoby to oznaczać, że Żydzi nie wyginą aż do powtórnego przyjścia Chrystusa. Inne wyjaśnienie jest takie, że chodzi o pokolenie, które ujrzy wypełnienie wszystkich znaków poprzedzających powtórne przyjście Chrystusa.

Jednak najprostsze wyjaśnienie jest takie, że w Mk 13,30 Jezus używa słowa *to* (BI) w połączeniu ze słowem *pokolenie*, a w Mk 13,32 słowa *ów* (BI) w połączeniu ze słowem *dzień* (oraz *godzina*). W 13. rozdziale *Ewangelii Marka* słowo *ten/ta/to* (gr. *hutos/haute/tuto*) występuje częściej w wersetach od 1. do 13. nawiązujących do zniszczenia Jerozolimy. W dalszej części rozdziału występuje słowo *ów* (gr. *ekeinos* — BI).

Tak więc *to pokolenie* oznacza najpewniej ludzi żyjących w pierwszym wieku po Chrystusie, którzy doczekali zburzenia Jerozolimy zgodnie z Mk 13,30. Jednak Mk 13,32 odnosi się do powtórnego przyjścia Chrystusa, które miało nastąpić w odległej przyszłości z punktu widzenia pierwszego wieku naszej ery. Tak więc Mk 13,32 używa słowa *ów*, mówiąc o wydarzeniach, które w pierwszym wieku po Chrystusie należały jeszcze do odległej przyszłości.

DO DALSZEGO STUDIUM

We współczesnym świecie dzieje się wiele niepokojących rzeczy. Ludzie z przerażeniem obserwują to, w co zmienia się nasza cywilizacja. Jak my, adwentyści dnia siódmego, posiadający odpowiednie informacje na temat tych wydarzeń, możemy dzielić się tą wiedzą z innymi ludźmi, aby i oni pokładali nadzieję w Jezusie i Jego powtórny przyjsciu?

„Ponieważ nie znamy dokładnego czasu Jego przyjścia, nakazano nam czuwać. »Błogosławieni owi słudzy, których pan, gdy przyjdzie, zastanie czuwających« (Łk 12,37). Ci, którzy czekają na przyjście Pana, nie czynią tego daremnie. Oczekiwanie na przyjście Chrystusa powinno napełnić ludzi bojaźnią przed Panem i Jego sądami z powodu nieprawości, a przede wszystkim obudzić ich z wielkiego grzechu odrzucenia oferty Jego łaski. Ci, którzy czekają na przyjście Pana, oczyszczają swe dusze przez posłuszeństwo prawdzie. Z czujnym wypatrywaniem łączą rzetelną pracę. Ponieważ wiedzą, że Chrystus stoi u drzwi, gorliwie współpracują z niebiańskimi wysłannikami w pracy nad zbawieniem dusz. Są to wierni i roztropni słudzy, którzy w Bożym gospodarstwie dają »wyżywienie w czasie właściwym« (Łk 12,42). Głoszą prawdę odpowiadającą naszym czasom. Tak jak Henoch, Noe, Abraham i Mojżesz byli głosicielami prawdy w swoich czasach, tak obecnie słudzy Chrystusa przekażą swojemu pokoleniu szczególne ostrzeżenie”³⁸.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Łożenie na dzieło Pańskie to jeszcze nie to samo, co ofiarność. Na czym polega różnica i dlaczego jest to ważne?
2. Dlaczego Bóg nie zapobiegł prześladowaniom Jego ludu na przestrzeni wieków i nie zapobiega prześladowaniom obecnie? Jak motyw wielkiego boju pomaga nam zrozumieć w pewnym stopniu powód występowania prześladowań?
3. Jakie znaki zbliżania się powtórnego przyjścia Chrystusa w szczególnie sposób wyróżniają się we współczesnym świecie?
4. Zastanów się nad stanem człowieka po śmierci i faktem, iż umarli śpią snem śmierci aż do zmartwychwstania w dniu powtórnego przyjścia Chrystusa? Gdy ludzie zamykają oczy i oddają ostatnie tchnienie, jakie będzie ich kolejne w pełni świadome doświadczenie? Jak ta prawda pomaga nam zrozumieć, że dla każdego z nas powtórne przyjście Chrystusa jest bardzo bliskie?

³⁸ Ellen G. White, *Życie Jezusa*, wyd. 16, Warszawa 2018, s. 471. Przeczytaj także rozdział *Na Górze Oliwnej*, w: tamże, s. 465-472.

DARY DNIA ŻNIWNO-DZIĘKCZYNNEGO

3. kwartał • Zbiórka darów 7 września • Projekt trzech diecezji

Diecezja Południowa. Zbór w Wieluniu jest niewielką społecznością adwentystyczną liczącą szesnaścioro wyznawców. Podjął aktualnie duże wyzwanie związane z ociepleniem budynku, w którym prowadzona jest od wielu lat działalność misyjna, jak i charytatywna. Środki, którymi dysponuje zbór, są niewystarczające, dlatego też zwracamy się do was, siostry i bracia, z gorącą prośbą o wsparcie tego projektu. Będziemy wdzięczni za każdą złożoną złotówkę.

Diecezja Wschodnia. W 2023 roku zakończyliśmy projekt Misji Globalnej w Giżycku w województwie warmińsko-mazurskim. Jest to obszar szczególnej uwagi dla Diecezji Wschodniej, ponieważ na terenie tego województwa funkcjonują jedynie trzy zbory. Realizacja projektu Misji Globalnej przyniosła bardzo dobre efekty w postaci jedenastu adwentystów regularnie spotykających się w soboty i w tygodniu.

Pięć kolejnych osób jest przygotowywanych do chrztu, a Rada Diecezji Wschodniej planuje powołanie grupy i w konsekwencji zboru w najbliższym czasie. Dary Dnia Żniwno-Dziękczynnego w 2024 roku chcemy przeznaczyć na działania ewangelizacyjne na tym terenie, skierowane w szczególności do lokalnej społeczności.

Diecezja Zachodnia. Diecezja Zachodnia już od kilku lat prowadzi projekt *Wystawa Biblii*. Tym sposobem udało się nam dotrzeć do tysięcy ludzi z informacją na temat wartości *Pisma Świętego* i jego zbawczej roli w życiu każdego człowieka. Często jednak organizowanie wystaw pociąga za sobą duże koszty. Zbierane dzisiaj dary z okazji Dnia Żniwno-Dziękczynnego w całości zostaną przeznaczone na pokrycie kosztów organizowania wystaw *Biblii* w nowych miejscach.

Jak złożyć dary?

1. Dary zostaną zebrane podczas nabożeństwa sobotniego w osobnej kolekcje lub w przeznaczonych na ten cel kopertach.
2. Dary można również przekazać na rachunek bankowy lokalnej diecezji:
 - Diecezja Południowa: **49 1020 2892 0000 5702 0166 5108**, z dopiskiem: **Wieluń**.
 - Diecezja Wschodnia: **42 1020 1156 0000 7402 0059 4259**, z dopiskiem: **Giżycko**.
 - Diecezja Zachodnia: **95 1090 1476 0000 0001 4675 3083**, z dopiskiem: **Wystawa Biblii**.